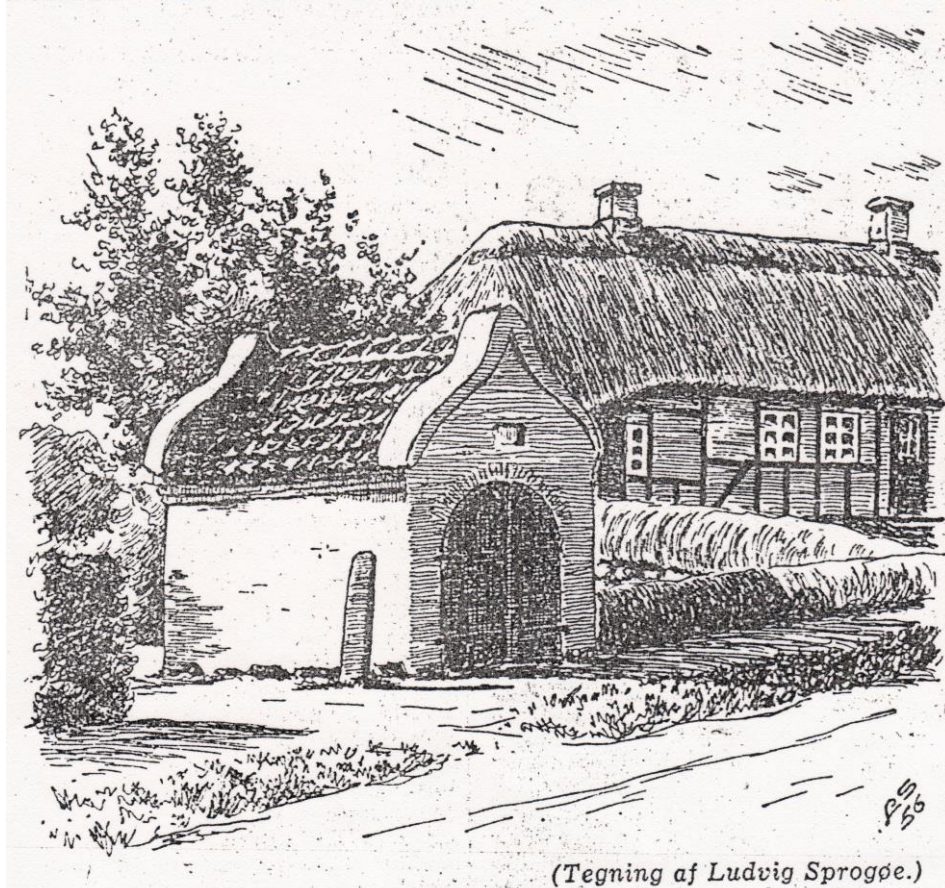

TIDSLINJE FOR LUMBY BY

PARTI VED DET GAMLE SPRØJTEHUS I LUMBY

(Tegning af Ludvig Sprogøe.)

800 - 1050 Vikingetiden: Man regner med, at Lumby har ligget her i mere end 1000 år

1150 ca.: Kirke - kirkeskib og kor - opføres af rå og kløvede kampesten

1231: (Lyungby) byen er krongods, og bortset fra en periode i 1300-tallet, hvor byen var pantsat til de holstenske grever, forbliver Lumby samlet som krongods indtil 1700-tallets krongodsauktioner

1300: Lungby: Byen benævnes sådan: byen med lyngen, eller det lyngklædte område

1300 - tallets begyndelse: Kirken får apsis, og der indbygges en hvælving i koret og tre i skibet

1400 - tallets sidste halvdel: Kirken får tårn mod vest og våbenhus mod nord

1423: Udflyttere fra Lumby flytter mod vest og grundlægger landsbyen Lumby-Torp

1536: Reformationen (Katolsk tid ophører)

1550 →: Der er - i hvert fald på dette tidspunkt - en kolonnade gennem kirketårnet. Da tårnet er en tilbygning forklarer det vejens forløb helt ind til tårnmuren. Datidens mudrede vej levnedede ikke mulighed for at færdes til fods forbi tårnet. Den tilmurede kolonnade kan stadig ses aftegnet i tårnets nordside

1670: Rytteriet bliver nationalt og rytterdistrikterne dannes. Lumby bliver rytterdistrikt

1685: Kongen sælger Lumby Kirke til ejeren af Nislevgaard

1722: Rytterskolen (H.C. Lumbyes Vej 52) opføres (Frederik 4. opretter såkaldte rytterskoler (forløberen for almueskolen) i kongerigets 12 rytterdistrikter)

TIDSLINJE FOR LUMBY BY

1733: Stavnsbåndet indføres

1739: Den gamle firlængede præstegård opføres (H.C. Lumbyes Vej 40)

1740: Kirken får nye vinduer

1758: Smeden i Allesø Knud Andersen overtager Lumby Smedje, som formodes at ligge lige syd for kirken på den anden side af nuværende Kvadrillevej. Den nuværende smedejefamilies æra starter her

1764: Rytterdistrikterne nedlægges og kronens gårde bliver solgt til ejeren af Marienlund Hovedgård, storkøbmand i Odense, Peter von Westen Eilschou

1777: Eilschous Hospital (H.C. Lumbyes Vej 34) opføres (se ÅRS 1995 og 2014*se i bunden)

1788: → De store landboreformer betyder bl.a., at stavnsbåndet og fæstevæsenet ophører. Bønderne får mulighed for at købe deres egne fæstegårde og dyrkningsfællesskabet ophører (se ÅRS 2017)

1791: Den 30-årige Peter Wilhelm Lütken tiltræder som sognepræst i Lumby Sogn og forbliver i embedet i 53 år. Han bliver amtsprovst for Nordfyn med ansvar for kirke-, skole- og fattigvæsen

1791: Sognefogedembedet (politi) oprettes

1794: Et udskiftningskort over Lumby By og - Jorde viser, at gårdene (ligesom i dag) ligger på kirkens østside og mod nord, mens der mod syd og sydvest er mindre jordløse huse. Der er tale om en såkaldt stjerneudskiftning. Forbindelse med dyrkningsfællesskabets ophør.
(Gårdene bliver liggende i landsbyen og jorden stråler som i en vifte ud fra gårdene)

1798: Lærerenkestiftelsen oprettes (Kvadrillevej 9) (se ÅRS 2012)

1804: Den gamle præstegård udvides

1810: H.C. Lumbye fødes i Kbh.. Hans far (1781) og farfar (1745) er født i Lumby

1814: Rytterskolen udbygges mod nord

1820: Lumby Mølle bygges

1825: Kirkeskibets hvælvinger fjernes, da de truer med at styrte ned, og der opsættes fladt loft (Hvælvingerne kan stadig ses på kirkeloftet)

1841: Sogneforstanderskabet (ledelse af sognekommunerne) bliver oprettet ved lov

1800-tallet (medio): Sprøjtehuset opføres (foran H.C. Lumbyes Vej 36) (se ÅRS 1997)

1860: Lumby Landboskole 'Højskolen' oprettes (H.C. Lumbyes Vej 37) (se ÅRS2000 og 2011)

1861: Lærerenkestiftelsen (Stiftelsen) flytter til (H.C. Lumbyes Vej 51)

1866: Rytterskolen udbygges mod syd

1867: Lumby Skytteforening stiftes. I tiden efter 1864 bliver der oprettet mange skytteforeninger ud over det ganske land, en slags hjemmeværn, hvor de unge mænd får skydetræning, så de kan forsvare fædrelandet mod evt. kommende invasioner

TIDSLINJE FOR LUMBY BY

1867: Sogneforstanderskabet bliver afløst af et Sogneråd (se ÅRS 1993)

1868: Kirken får sit første orgel

1882: Bogensebanen anlægges. *Lumby Trinbræt* i Løkkegravene (se ÅRS 1993)

1883: Den gamle Smedje flyttes over på den anden side af gaden (H.C. Lumbyes Vej 21) (se ÅRS 2002)

1883: Jesper Peter Jespersen (*Kaptajn Jespersen, ham med morgengymnastikken i radioen*) fødes på Strandgaard (H.C. Lumbyes Vej 60)

1884: Der installeres en offentlig telefon i byen (H.C. Lumbyes Vej 44)

1884-1886: Kirketårnet får skalmur af munkesten

1890: Lumby Andelsmejerimejeri (Grønnegyden 152) (se ÅRS1999)

1892: Lumby Forsamlingshus opføres (H.C. Lumbyes Vej 28)

1894: Lumby Landboskole 'Højskolen' ophører 1894 (se ÅRS 2000 og 2011)

1900: Lumby By: 16 gårde + et antal huse. 15 gårde på østsiden og kun én på vestsiden. Vejen igennem Lumby By løber – som den altid har gjort - videre til Otterup. Vejen til Stige fører ad 'Smedebakken' (Kvadrillevej) til Grønnegyden og vejen fra Smedjen ad Smedegyden (Cecilievej) til Bladstrupvej

1900-tallets begyndelse: Udbygningen af Lumby By starter med bebyggelsen syd for kirken fra nuværende H.C. Lumbyes Vej 26 og videre og derefter med Amalievænget

1910: Menigheden bliver ejer af kirken

1910: Elværket opføres (H.C. Lumbyes Vej 93) 1910 (se ÅRS 2001)

1911: Patriciervillaen 'Solbakke' opføres (H.C. Lumbyes Vej 13) 1911 (se ÅRS 2012)

1915: Vestergaard opføres (H.C. Lumbyes Vej 65)

(Indtil da har der kun ligget én gård på vestsiden, (H.C. Lumbyes Vej 31), hvor kun stuehuset eksisterer i dag. Gårdens jorder er udstykket til bl.a. Louisevej, en del af Brittavvej, Lumby Skoles 2. afdeling, sportspladsen, 3 gartnerier ved vejen til Løkkegravene samt gartneriet Otterupvej 504) 1915 (se ÅRS 1999)

1918: Smedjebygning (H.C. Lumbyes Vej 19) afløser for den gamle smedje (H.C. Lumbyes Vej 21)

1922: Elværket nedlægges 1922 (se ÅRS 2001)

1922: Fodboldspilleren Jørgen Leschly Sørensen fødes (H.C. Lumbyes Vej 54). Han vokser op i Lumby som søn af lærer Sigurd Leschly Sørensen (se ÅRS 2000)

1923: Lumby Skole med lærerbygninger bygges (H.C. Lumbyes Vej 9)

1923: Rytterskolen lukker

1924: Der oprettes en Husholdningskreds (I dag *Familie og Samfund*) (se ÅRS 2005)

1925: Kapellet på kirkegården opføres på et stykke af Kvadrillegårdens jord

1927: Eilschous Hospital (H.C. Lumbyes Vej 34) sælges til privateje (Kirkely) (se ÅRS2014)

TIDSLINJE FOR LUMBY BY

1930: Sygekassekontor H.C. Lumbyes Vej 41

1934: Vandværket (Slettensvej 354) etableres

1940'erne?: Lumby Kro (H.C. Lumbyes Vej 66) – oprindeligt et husmandssted - starter som pensionat. Kromanden driver også vognmandsforretning

1941: Kirkegården udvides

1942-46: Lumby Strand inddæmmes (se 2006)

1947: Lumby Andelsmejeri lukker (se ÅRS 1999)

1950'erne: De første huse på `Den sorte Vej` (Columbinevej) opføres

1951: Den gamle præstegård brydes ned

1951: Grundstenen til den nuværende præstegård lægges

1952: Den nye præstegård står færdig

1952? Frysehuset etableres (H.C. Lumbyes Vej 39)

1953: `Stiftelsen` nedlægges (se ÅRS 1998)

1954: Skolen flytter til Harlekinvej

1954: Kommunekontor etableres i den midterste skolebygning (H.C. Lumbyes Vej 9)

1956: Første omfartsvej anlægges

1960'erne: Resten af Columbinevej og Crinolinevænget anlægges, og ikke længe efter anlægges også Brittavej og Louisevej

1960?: Sprøjtehuset rives ned

1960: Bankbus i Lumby 2 timer en gang om ugen

1963: Sygekassekontor (H.C. Lumbyes Vej 9c)

1965: Lumby Mølle stopper driften

1965/66: Elevtallet på Lumby Skole vokser fra 200 til 600 grundet byggeboomet i Søhus og der bygges en ny skolefløj

1960'erne (medio): De nuværende gade/-vejnavne indføres kommunalt. De fleste gadenavne i Lumby er opkaldt efter komponisten H.C. Lumbyes valse og polkaer

1966: Smedegyden, den lille vej, der går fra smedjen til Bladstrupvej, lukkes i forbindelse med skolens udvidelse, bliver sydfra drejet om til H.C. Lumbyes Vej og får navnet Cecilievej

1966: Kirkegården udvides med endnu en afdeling

1966: Bogensebanen nedlægges

1966: Lumby-Tårup Brugs flytter til Lumby By og forretningen opføres på nuværende Høstblomsten

1966: Lumby Postekspedition åbner H.C. Lumbyes Vej 21 (se ÅRS 2001)

1967: Lumby Kro H.C. Lumbyes Vej 66 (gen)åbner

TIDSLINJE FOR LUMBY BY

- 1970:** Lumby Kommune indlemmes i Odense Kommune. Al administration flyttes til Odense
- 1970:** Bibliotek i det tidligere kommunekontor
- 1972/73?:** Frysehuset lukker
- 1975:** Biblioteket lukker
- 1976:** Patriciervillaen 'Solbakke' brydes ned
- 1977:** Vandværket lukker
- 1977:** Købmandsforretningen bygges H.C. Lumbyes Vej 13 (se ÅRS 2001 og 2013)
- 1977:** Slettensvej lukkes
- 1977:** Anden omfartsvej (Otterupvejen) tages i brug og Kvadrillevej til Stige bliver skåret over, men til gengæld bliver Bladstrupvej forlænget fra Slettensvej ned til Grønnegyden
- 1977:** Kanefarten udstykkes fra Højmarksgaard, Kvadrillevej 5 og angivelig noget af Kvadrillegården
- 1978/79:** Søhuskolen bygges og aflaster Lumby Skole
- 1978:** Lumby Brugs lukker
- 1980'erne:** Høstblomsten bebygges
- 1980'erne:** Bankbussen 'lukker'
- 1981:** Kommunal renovation indføres
- 1981:** Gadebelysning på Slettensvej fra Bladstrupvej til Lumby
- 1981:** Lumby Postekspedition lukker 31. oktober
- 1981:** Lumby Brevsamlingssted åbner hos købmanden 1. november
- 1983:** Beboerhus H.C. Lumbyes Vej 9a etableres (se ÅRS 1997)
- 1985:** Bebyggelse på Harlekinvej
- 1991:** Det nye graverhus, Kvadrillevej 1 tages i brug
- 1992:** Lumby Kro lukker
- 1993:** Lumby Kro på tvangsauktion
- 1995:** Den ombyggede avlsbygning ved Præstegården tages i brug som *Lumby Sognegård*
- 1996:** Beboerhus H.C. Lumbyes Vej 9a lukkes (se ÅRS 1997)
- 1996:** Børnehuset Lumby H.C. Lumbyes Vej 9a åbner (Lumby Børnehave)
- 2000 -2006:** Pauline- og Isabellavænget udstykkes
- 2000:** Brevsamlingsstedet hos købmanden ophører omkring dette tidspunkt
- 2005:** Kirken får nyt orgel
- 2008:** Højmarksgaard, Kvadrillevej 5 brænder nytårsaften
- 2012:** Købmandsforretningen H.C. Lumbyes Vej 13 lukker (se ÅRS 2013)
- 2012/13:** Lumbyparken, v. indkørslen til Lumby, anlægges

TIDSLINJE FOR LUMBY BY

2014: Lumbyparken får flagstang, og motionsbane

Af forretninger og erhverv, der har været i Lumby, kan nævnes:

gartnerier, landmænd, frysehus, skræddere, tømrere, afholdshotel, kro, lillebilforretninger, galleri, brødudsalg, jordemoder, cykelværksteder, bødker, skomagere, købmænd, barber, herrefrisør, damefrisør, trikotageforretning, blikkenslagere, væver, isenkramforretning, smedje, posthus, maskinværksted, snedkerværksteder, oliefyrsfabrikation, installatør, iskiosk, fodpleje, malere, møbelforretning, rulleforretning, karosseriværksted, mekaniker, murer, syersker, brødudsalg, vognmænd, mælkeudsalg, brugsforening, mejeri og *Tatol* - Det tætteste man kommer den slags butikker, er nok nutidens Matas, men *Tatol* var ofte langt mere end det. De havde næsten karakter af mikroskopiske varehuse. En blandet landhandel).

Slagteren lå på Bladstrupvej 32 og lægen boede i Søhus

10. januar 2018

Annelise Bæk Hansen

*ÅRS = Årsskrift for Lumby Sogns Lokalhistoriske Forening

